

اخبار نیمه اول و پرحادثه ۱۳۲۵

دیدار رسمی و ناگزیر شاه با وزرای توده ای

حزب دمکرات کردستان ایران خواهان پیوستن به جبهه احزاب شد

اخبار رسمی ایران در نیمه اول سال پر رویداد سیاسی ۱۳۲۵ به نقل از مجله رسمی "کلیات مطبوعات" رو به پایان است. بخش دوم این مجله به اخبار مهم جهانی اختصاص دارد که از این بخش نیز خبرهایی را منتشر خواهیم کرد تا در کنار اخبار سیاسی داخلی چهره ای واضح تر از اوضاع سیاسی نیمه اول ۱۳۲۵ بدست آید.

همچنین و پیش از پرداختن به اخبار خارجی، در شماره آینده نگاهی خواهیم انداخت به فعالیت های رسمی و علنی محمد رضا شاه که عمدتاً در ارتباط است با ارتش و تدارک مقابله با جنبش دمکراتیک در سراسر ایران و رقابت با نخست وزیر پرقدرتی که هدایت دولت را در دست دارد و اجازه حکومت به شاه نمی دهد و او را می خواهد در چارچوب قانون اساسی و پادشاهی مشروطه محدود نگهدارد. جدالی که سرانجام و پس از یورش نظامی به آذربایجان و کردستان به سود شاه تغییر جهت داده و توطئه شاه و دربار شاهنشاهی برای حکومت کردن و نه سلطنت وارد مرحله نوینی می شود. این مرحله نیز با کشاکش های بسیاری همراه است که سرانجام کودتای ۲۸ مرداد، یورش ارتش به آذربایجان و کردستان را کامل کرده و تمام قدرت را به دربار منتقل می کند.

در این بخش از اخبار سیاسی "کلیات مطبوعات نیمه اول ۱۳۲۵" سرفصل ها و خلاصه خبرهای مهمی را می خوانید که در ارتباط است با دولت ائتلافی و حضور حزب توده ایران در کابینه قوام. میهمانی رسمی در کلپ حزب توده ایران بمناسبت ورود هیات نمایندگی حکومت خودمختار آذربایجان به تهران و حضور نخست وزیر و هیات دولت در این جشن.

اعلام آمادگی حزب دمکرات کردستان ایران که حکومت کردستان را در اختیار دارد برای شرکت در جبهه متحد احزاب که با شرکت حزب توده ایران، حزب دمکرات آذربایجان و حزب دمکرات به رهبری نخست وزیر تشکیل شده و کابینه ائتلافی نیز از دل آن بیرون آمده است. و همزمان با این تحولات مهم سیاسی، توطئه هایی که از هر گوشه با تحریک دربار شاهنشاهی و محافل وابسته به انگلستان علیه این دولت و کابینه در گوشه و کنار کشور جریان دارد. در میان بختیاری ها توطئه ای کشف می شود و معاون نخست وزیر برای خنثی کردن آن به اصفهان سفر می کند و در تهران نیز بدستور نخست وزیر چند نظامی به اتهام توطئه علیه دولت از ارتش اخراج می شود. همین اخبار مورد اشاره نیز نشان میدهد که نخست وزیر هنوز در برابر توطئه شاه برای در اختیار گرفتن کامل ارتش مقاومت می کند.

و باز در جمع همین اخبار می خوانید که دکتر یزدی عضو هیات سیاسی حزب توده ایران که پس از کودتای ۲۸ مرداد دستگیر و زندانی اش کردند، چهره ای کاملاً آشنا برای دربار و محافل سیاسی کشور بوده و کودتاچیان در واقع وزیر و وکیل مملکت را دستگیر کردند. آنها را باتهام توطئه علیه نظام شاهنشاهی دستگیر کردند. این اخبار، که خواه نا خواه در برابر مجموعه اخبار این نیمسال اندک و گاه عناوین رویدادهای مهم کشورند، کاملاً نشان میدهد که حزب توده ایران یک حزب قانونی، رسمی و حتی برای یک دوران شریک دولت بوده است و آنها که خواب منحل ماندن آن را دیده بودند و می بینند، با این ریشه های تنومند حزب توده ایران در کشور سر جنگ دارند. برای دورانی رضا شاه جنگید، پس از او پسرش جنگید و پس از انقلاب ۵۷ حاکمیت جمهوری اسلامی این جنگ را ادامه داد. جنگی که نه در گذشته به سود نیروی به ظاهر غالب تمام شد و نه امروز به چنین سرانجامی ختم خواهد شد.

اخبار را بخوانید:

- چهارشنبه ۲۳ مرداد

امروز اولین جلسه شورای عالی کار در کاخ جدید وزارت کار با حضور آقای مظفرفیروز و نمایندگان وزارت کشاورزی و وزارت پیشه و هنر و شرکت نفت انگلیس و ایران و نمایندگان کارفرمایان و کارگران تشکیل گردید و آقای مظفر فیروز بیاناتی راجع به وضع قانون کار و حمایت از کارگران ایراد فرمودند و قرار شد شورای عالی کار مرتباً هفته ای دو مرتبه تشکیل شود.

- در تعقیب اعلامیه آقای نخست وزیر سه نفر از افسران ارتش سرهنگ ۲ نیو، سرگرد علی اژدری و سروان مهدی صمغ از خدمت ارتش اخراج و به داگاه تسلیم شدند.

- شنبه ۲۶ مرداد

شاه، چشم در چشم وزرای توده ای

ساعت ۱۰ صبح امروز سه نفر پزشکان عالی مقام انستیتو پاستور پاریس که برای شرکت در جشن بیست و پنجمین سال تاسیس بنگاه پاستور به ایران وارد شده بودند به اتفاق آقای دکتر یزدی وزیر بهداری (از حزب توده) به حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب شدند.

یکشنبه ۲۷ مرداد

آقای نخست وزیر در باره انتقاد از افراد و پایوران شهربانی ابلاغیه صادر فرمودند و تذکر دادند که انتقادات نباید از دایره ادب و نزاکت تجاوز نموده و با نظریات و مقاصد خصوصی توأم باشد. همچنین طبق دستور جناب آقای نخست وزیر و برابر ماده ۵ حکومت نظامی ۷ نفر آقایان دکتر طاهری، حسام دولت آبادی، شیخ حسین لنگرانی، احمد لنگرانی، حسام الدین لنگرانی، مرتضی لنگرانی و مصطفی لنگرانی بازداشت و زندانی گردیدند.

چهارشنبه ۳۰ مرداد

ساعت دو نیم صبح هیات نمایندگی آذربایجان آقای شبستری و آقای دکتر جاوید استاندار آذربایجان به معیت چند نفر دیگر با هواپیما وارد تهران شدند. همچنین، نمایندگان آذربایجان امروز در حضور جناب آقای نخست وزیر و آقای مظفر فیروز وزیر کار و تبلیغات و وزیر جنگ و رئیس ستاد ارتش مشغول مذاکره شدند.

سه شنبه ۵ شهریور

نخست وزیر در میهمانی کلوپ مرکزی حزب توده ایران

ساعت ۸ بعداز ظهر امروز در کلوپ مرکزی حزب توده ایران بافتخار هیات نمایندگی فرقه دمکرات آذربایجان (این هیات ظاهراً همراه با شبستری و دکتر جاوید به تهران آمده بود که خبرش را در بالا و به نقل از کلیات مطبوعات نیمه اول ۱۳۲۵ آوردیم) جشنی برپا گردید که دراین جشن جناب آقای نخست وزیر و چند نفر از اعضای سایر احزاب حضور داشتند.

شنبه ۹ شهریور

حزب دمکرات کردستان ایران به سوی جبهه

حزب دمکرات کردستان تلگرافی به آقای نخست وزیر و لیدر های سایر احزاب نموده و در آن تلگراف اظهار نموده بودند که دمکرات های کرد میل دارند در ائتلافی که اخیرا بین چهار حزب مهم ایران بعمل آمده شرکت کنند.

شنبه ۱۶ شهریور

کشف و خنثی سازی توطئه

صبح امروز آقای مظفر فیروز وزیر کار و تبلیغات باتفاق آقای شیخ الاسلامی، حسین آشتیانی فرداد و نرافی به اصفهان حرکت نمودند. موقع ورود آقای مظفر فیروز روسای ادارات دولتی و اهالی شهر و روسای سازمان های حزب دمکرات استقبال شایانی بعمل آمد. در همان ساعت ورود طبق دستور آقای مظفر فیروز جهانشاه صمصام فرماندار چهار محال و بختیاری بازداشت گردید و امیر بهمن بختیار برادر آقای جهانشاه صمصام نیز دستگیر و موقتاً در اصفهان حکومت نظامی اعلام گردید. علت توقیف این دو نفر شرکت آنها در توطئه ای بود که در اصفهان بر علیه دولت برپا می شده است.

یکشنبه ۱۷ شهریور

از طرف اعلیحضرت همایونی آقای حسین علی ترکمان ناصری فرزند مرحوم ناصرالدین شاه به سمت آجودان کشوری منصوب و دستخط ملوکانه مبنی بر انتصاب ایشان صادر و ابلاغ گردید.

- آقای مظفر فیروز با همراهانشان به تهران وارد و طی نطقی که ایراد فرمودند اظهار داشتند در اصفهان توطئه عظیمی به منظور انهدام و تجزیه ایران و لطمه باستقلال ایران طرح ریزی می شده است و مرتکبین و خائنین دستگیر و تسلیم دادگستری و عدالت شدند.

راه توده ۱۳۱ ۳۰,۰۴,۲۰۰۷